

w sprawie oceny programowej kierunku towaroznawstwo prowadzonego na Uniwersytecie Morskim w Gdyni na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, w sprawie oceny programowej kierunku towaroznawstwo prowadzonego na Uniwersytecie Morskim w Gdyni na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Morskim w Gdyni nie w pełni umożliwia studentom kierunku towaroznawstwo osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie;
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Kierunkowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia, opisane symbolami NK_W01 do NK_W14, nie zakładają zaawansowanego stopnia, przewidują wiedzę generalną, opisaną określeniami: „ma wiedzę”, „zna...”, „ma podstawową wiedzę” (np. NK_W08, NK_W10, NK_W12). W zakresie wymienionych kierunkowych efektów uczenia się brakuje aspektu nietypowości i nieprzewidywalności jako uwarunkowań. Nadto efekty dotyczące umiejętności nie uwzględniają (NK_U05 i NK_U12) elementy P6S_UO,

związanych z organizacją pracy – planowaniem i organizowaniem pracy indywidualnej i w zespole oraz z umiejętnością współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych. Efekt NK_U12 nie przewiduje kompetencji opisanej w odpowiadającym jej P6S_UO. Efekt kierunkowy uczenia się NK_U11 jest sformułowany niezgodnie z intencją efektu P6S_UW (inż.) precyzując go jako: „specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym”, zaś odpowiadający temu efektowi P6S_UW (inż.) wskazuje na różne wymiary zadań inżynierskich, takie jak: „istniejące rozwiązania techniczne”, „typowe zadania”, oraz „projektować i wykonywać proste urządzenia, obiekty systemu”. Ponieważ ten opis dotyczy obu poziomów (6 i 7) PRK i jest stosownie oznaczony, należy zakładać, że nie ma tu mowy o prostych zadaniach inżynierskich. NK_K01 powinien być przypisany do grupy efektów kształtujących umiejętności i mieć odniesienie do efektu P6S_UU, a nie, jak błędnie wskazano P6S_KK. Do kompetencji NK_K3 niesłusznie przypisano P6S_KO, gdyż ten efekt dotyczy wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania sposób przedsiębiorczy.

2. W zestawie efektów kierunkowych dla studiów drugiego stopnia brak jest umiejętności formułowania i rozwiązywania nietypowych i złożonych problemów oraz innowacyjnego wykonywania zadań w nieprzewidzianych warunkach między innymi poprzez właściwy dobór źródeł i informacji, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych danych. W obszarze kompetencji społecznych NK_K01 przewiduje „świadomość uczenia się przez całe życie” – to atrybut P7S_UU (a nie P7S_KK), brak realizacji efektu „uznawanie znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu”.

Uczelnia nie zgadza się z tymi zastrzeżeniami stwierdzając, że zakres wiedzy z niektórych przedmiotów jest wystarczający na poziomie podstawowym, np. efekt NK_W02: *ma wiedzę ogólną z zakresu matematyki, fizyki, chemii, biochemii, mikrobiologii, statystyki i informatyki niezbędną dla rozumienia i interpretowania podstawowych zjawisk i procesów przyrodniczych oraz do formułowania i rozwiązywania prostych zadań z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz pozostałych dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek studiów.*

- *fizyka*: potrafi opisać podstawowe zjawiska fizyczne, zdefiniować wielkości je opisujące oraz przypisać im jednostki;
- *metody badania produktów*: zna podstawowe metody oznaczania kwasowości i chlorków, sposoby ich przeliczania oraz definiuje kwasowość;
- *opakowalnictwo*: definiuje podstawowe pojęcia z zakresu opakowalnictwa.

NK_W10: *ma podstawową wiedzę o cyklu życia produktu, urządzeń, obiektów i systemów technicznych oraz oddziaływaniu produktu i procesu technologicznego na środowisko*

- *chemia I*: wymienia i ilustruje równaniami reakcji metody otrzymywania i właściwości poszczególnych grup związków organicznych;
- *biochemia*: potrafi wyjaśnić przemiany biochemiczne;
- *mikrobiologia*: potrafi wyjaśnić podstawowe definicje dotyczące mikroorganizmów.

W przypadku innych zajęć efekty kierunkowe wskazują progresję stopnia zaawansowania:

NK_W02: *„ma wiedzę ogólną z zakresu matematyki, fizyki, chemii, biochemii, mikrobiologii, statystyki i informatyki niezbędną dla rozumienia i interpretowania podstawowych zjawisk i procesów przyrodniczych oraz do formułowania i rozwiązywania prostych zadań z zakresu*

nauk o zarządzaniu i jakości oraz pozostałych dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek studiów”.

- *matematyka*: zna narzędzia matematyczne wykorzystywane w naukach ekonomicznych i towaroznawstwie
- *chemia I*: korzysta z układu okresowego w celu określenia właściwości pierwiastków; wyjaśnia właściwości fizyczne i chemiczne związków wynikające z ich budowy
- *towaroznawstwo przemysłowe*: ocenia wpływ surowców na kształtowanie jakości produktów przemysłowych
- *inżynieria materiałowa*: wymienia materiały inżynierskie, podaje ich własności i wiąże je z budową chemiczną i strukturą.

Efekty uczenia dla kierunku towaroznawstwo różnią się między poziomami:

- Zakresem i głębią zrozumienia w zależności od tego czy dotyczą zagadnień ogólnych czy też wybranych zagadnień szczegółowych właściwych dla dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości [I stopień NK_W01-NK_W14], [II stopień: NK_W01-NK_W13];
- W zakresie umiejętności: dotyczą sprawności wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności rozwiązywania problemów, w tym nietypowych [I stopień: NK_U1-NK_U12] [II stopień: NK_U1-NK_U11, NK_U17], komunikowania się ze zróżnicowanym kręgiem odbiorców i przekazywania wiedzy, [I stopień: NK_U12, NK_U13, NK_U16] [II stopień: K_U12, NK_U13]; dyskusowania różnych stanowisk i opinii [I stopień: NK_U15] [II stopień: NK_U15, NK_U16], planowania własnego uczenia się przez całe życie [I stopień: NK_U15] [II stopień: NK_U14];
- W zakresie kompetencji społecznych: gotowość analizy i krytycznej oceny posiadanej wiedzy [I stopień: NK_K01] [II stopień: NK_K01], przestrzegania zasad etyki zawodowej [I stopień: NK_K02] [II stopień: NK_K02], podtrzymywania etosu środowisk badawczych i twórczych [I stopień: NK_K03; NK_K04, NK_K05] [II stopień: NK_K03; NK_K04].

W opinii Uczelni sformułowane efekty uczenia się w odniesieniu do poszczególnych składników opisu 6 poziomu PRK odzwierciedlają przygotowanie absolwenta posiadającego kwalifikację tego poziomu do wykorzystania wiedzy do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz wykonywania zadań w pełni nieprzewidywalnych warunkach, a także planowania i organizowania pracy zespołu, ponieważ student:

- Potrafi dokonywać krytycznej analizy informacji pochodzących z różnych źródeł;
- Potrafi stosować dostępne metody, narzędzia i technologie służące realizacji określonych zadań;
- Potrafi uwzględniać w prowadzonej działalności różnorodne uwarunkowania;
- Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, dyskutować i wyrażać własne opinie;
- Potrafi samodzielnie planować własne uczenie się;
- Jest gotowy pełnić odpowiednie funkcje zawodowe, uczestniczyć w promowaniu kultury pro jakościowej, współpracy i zasad etyki zawodowej
- Jest gotowy działać na rzecz interesu publicznego;

Sformułowane efekty uczenia się w odniesieniu do poszczególnych składników opisu 7 poziomu PRK odzwierciedlają przygotowanie absolwenta posiadającego kwalifikację tego poziomu do wykorzystania posiadanej wiedzy do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz innowacyjnego wykonywania zadań w nieprzewidywalnych warunkach, a także planowania i organizowania pracy zespołu, ponieważ student:

- Potrafi dokonywać oceny krytycznej analizy i syntezy informacji pochodzących z różnych, właściwie dobranych źródeł;
- Potrafi stosować dostępne metody, narzędzia i technologie służące realizacji określonych zadań;
- Potrafi uwzględniać w prowadzonej działalności różnorodne uwarunkowania oraz kontekst aksjologiczny, potrafi dokonać oceny uwarunkowań w kontekście obserwowanych trendów rozwojowych i dokonywanych prognoz;
- Potrafi wykorzystać umiejętność komunikowania z różnymi kręgami odbiorców się z użyciem specjalistycznej terminologii, potrafi prowadzić dyskusję i utrzymywać relacje w związku z prowadzoną działalnością, również w środowisku międzynarodowym;
- Potrafi samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz kierunkować kompetencje podległych mu pracowników;
- Jest gotowy pełnić odpowiednie funkcje zawodowe, z uwzględnieniem potrzeb społecznych uczestniczyć w promowaniu kultury pro jakościowej, współpracy i zasad etyki zawodowej;
- Jest gotowy inicjować zadania na rzecz środowiska społecznego, działać na rzecz interesu publicznego.

Uczelnia w swojej odpowiedzi skoncentrowała się na wskazaniu zróżnicowania efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Ponadto wskazała cechy kierunkowych efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia, które sugerują, iż absolwenci będą przygotowani do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów. Uczelnia jednak bezpośrednio i ściśle nie odniosła się do wskazanych uchybień, które dotyczyły formalnej zgodności przyjętych kierunkowych efektów uczenia się z opisami charakterystyk 6 i 7 poziomu PRK. Uchybienia w ramach tego kryterium pozostają w mocy.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. W kartach przedmiotów często wskazywana jest jako literatura podstawowa i uzupełniająca nieaktualna literatura, mimo dostępności pozycji aktualnych w zasobach bibliotecznych Uczelni. To powoduje, że formalnie treści programowe mogą być ocenione jako jedynie częściowo zgodne ze stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przypisany.

Uczelnia informuje, iż nauczyciele akademicy, korzystając z platformy ILIAS, zamieszczają dla studentów aktualne źródła wiedzy, w tym aktualne akty normatywne, nowe propozycje publikacji, publikacje naukowe własnego autorstwa, ale również inne źródła i materiały edukacyjne. Karty przedmiotów na kierunku nie są zmieniane tak często jak zmienia się dostęp do nowych źródeł informacji. Należy jednak podkreślić, że w przypadku przedmiotów podstawowych podręczniki wydane przed kilkunastu laty nie tracą na aktualności. Ponadto nauczyciele akademicy polecają swoje publikacje, które zostały wydane po przygotowaniu kart przedmiotów. Są to więc najbardziej aktualne osiągnięcia naukowe w danym obszarze badawczym. Niemniej podjęto stosowne działania w celu aktualizacji polecanych publikacji we wszystkich kartach przedmiotów i przygotowywane są procedury/wytyczne dotyczące bieżącej aktualizacji kart.

Uczelnia wprawdzie wzmiankuje o podjęciu działań związanych z wyeliminowaniem uchybienia, nie przedstawiła jednak szczegółów tych działań, a przede wszystkim ich efektów, w tym zaktualizowanych kart przedmiotów, w związku z powyższym nie można uznać, iż uchybienie zostało wyeliminowane.

2. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań w ograniczonym stopniu umożliwiając skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Uczelnia wskazuje, iż praktyki na WZNJ są realizowane zgodnie z efektami uczenia się zawartymi w karcie przedmiotu oraz Ramowymi programami praktyk. Zgodnie z „Zasadami ogólnymi organizacji praktyk studenckich” (§5) praktyki realizowane są w oparciu o ramowe programy praktyk, opracowane przez Opiekunów Praktyk na poszczególnych specjalnościach i zatwierdzone przez Kierownika Praktyk. Podstawą przygotowania ramowych programów praktyk są zakładane efekty uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla danych specjalności. Podmiot przyjmujący studenta na praktykę zawodową powinien umożliwić zrealizowanie ramowego programu praktyk, przy uwzględnieniu specyfiki jego funkcjonowania. Dla każdej ze specjalności istnieje sporządzony specjalnie dla niej ramowy program praktyk. Zawarta jest w nim charakterystyka czterotygodniowych praktyk studenckich, składająca się z informacji ogólnych, głównego celu i celów szczegółowych praktyki, miejsc i terminu realizacji praktyk oraz warunków zaliczenia. Weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk dokonuje Opiekun Praktyk poprzez zebranie kwestionariuszy oceny praktykanta przez pracodawcę oraz opinii studentów o praktyce zawodowej. W momencie składania przez studentów dokumentacji z praktyk Opiekunowie Praktyk przeprowadzają rozmowę ze studentami na temat przebiegu praktyki i zrealizowanych przez studenta zadaniach, w celu weryfikacji osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się. Ponadto Opiekunowie Praktyk monitorują przebieg praktyk (poprzez kontakt mailowy, telefoniczny bądź osobisty z opiekunami praktyk z ramienia firm) w celu nadzoru nad prawidłowością przebiegu praktyk oraz monitorowania osiągania przez studentów efektów uczenia się. Działania te są dokumentowane. W obowiązujących dokumentach poprawiono w roku akademickim 2020/2021 skale ocen, które obecnie są w obydwu przypadkach 5-cio stopniowe, co pozwala na łatwiejszą analizę uzyskanych wyników i ich zebranie w sprawozdaniu zbiorczym, które sporządza opiekun praktyk. Ostateczną weryfikacją osiągniętych przez studentów efektów uczenia się jest uzyskanie zaliczenia praktyki. Nadmienić należy, iż nie jest ono automatyczne. W każdym roku akademickim zdarzają się przypadki niezaliczenia praktyki właśnie z powodów proceduralnych, nieosiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Niezaliczenie praktyki powoduje powstanie długu punktowego, który stanowi podstawę niezaliczenia semestru. Mając na uwadze powyższe wyjaśnienie Władze WZNJ uznają, że „(...) *Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania ich przebiegu (...)*” są realizowane w sposób rzetelny, klarowny i dający podstawy do wiarygodnej oceny efektów uczenia się. W konkluzji stwierdzono, że uwaga zespołu oceniającego wydaje się niezasadna.

Uczelnia przedstawiła dotychczasowy sposób przeprowadzenia weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w ramach modułu praktyka zawodowa. Nie zweryfikowano i nie uzupełniono dotychczasowej praktyki polegającej na wykorzystaniu kwestionariuszy oceny praktykanta przez pracodawcę, opinii studentów o praktyce zawodowej oraz „rozmowy ze studentami na temat przebiegu praktyki i zrealizowanych przez studenta zadaniach”. Nie odniesiono się do wskazanego uchybienia polegającego na tym, iż

stosowane metody są niewystarczające do właściwej weryfikacji wszystkich zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

3. Dobór miejsc odbywania praktyk w niektórych przypadkach uniemożliwił osiągnięcie efektów uczenia się, ale wynikało to ze zbyt szczegółowego ich sformułowania, tj. ograniczonego do przedsiębiorstw. Ze względu na zawężający sposób sformułowania efektów uczenia się infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk, choć były zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, uniemożliwiły osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a tym samym prawidłową realizację praktyk.

Miejsca, w których studenci mogą realizować praktykę, są określone w „Zasadach ogólnych organizacji praktyk studenckich” oraz w aktualizowanych corocznie ramowych programach praktyk dla poszczególnych specjalności studiów. Podstawowym kryterium zatwierdzania miejsc praktyk jest ich zgodność z efektami uczenia się opisanymi w karcie przedmiotu oraz celami praktyk opisanymi w ramowych programach praktyk. Poza zaproponowanymi przez Opiekuna miejscami praktyk, student może sam zaproponować miejsce ich odbywania. W takim przypadku student musi uzyskać zgodę Opiekuna Praktyk, który przeprowadzając rozmowę ze studentem na temat zakresu zadań, które będzie realizował podczas praktyki, sprawdza stopień, w jakim zaproponowane miejsce zapewnia realizację celów zawartych w ramowych programach praktyk dla danej specjalności, które sam na początku procesu zaktualizował i które zostały zaakceptowane przez Dziekana WZNJ. W przypadku zaliczenia pracy jako praktyki zawodowej, procedura jest podobna, aczkolwiek rozwinięta o złożenie podania do Prodziekana ds. studenckich z krótką charakterystyką miejsca praktyki i opisem wykonywanych zadań, załączoną umową o pracę oraz opinią Opiekuna Praktyk. Realizacja praktyk odbywa się w miejscach wskazanych przez Opiekuna bądź samego praktykanta. Zgodnie z §7 „Zasad ogólnych organizacji praktyk studenckich” praktyki zawodowe mogą odbywać się w:

- instytucjach i przedsiębiorstwach branżowych, których działalność związana jest z kierunkiem bądź specjalnością studiów studenta;
- jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Morskiego;
- statkach szkolnych Uniwersytetu Morskiego w Gdyni.

Uchybienie dotyczyło występowania sytuacji, w których dobór miejsc odbywania praktyk uniemożliwił osiągnięcie efektów uczenia się. Uczelnia nie odniosła się do tego zastrzeżenia przedstawiając dotychczasowy system doboru miejsc realizacji praktyk zawodowych. Nie zostały zaprezentowane rozwiązania mające zapobiegać występującym przypadkom niewłaściwego doboru miejsc odbywania praktyk. Zatem uchybienie nie zostało wyeliminowane.

4. Zasady organizacji, realizacji i zaliczania praktyk dopuszczają możliwość zaliczania praktyk na podstawie działalności zawodowej prowadzonej przed podjęciem studiów.

Uczelnia wskazuje, iż w regulaminie zawarta jest możliwość zaliczania pracy prowadzonej przed studiami jako praktyki, ale tylko w wyjątkowych przypadkach. Takie rozwiązanie jednak nie miało nigdy miejsca. Zasady organizacji, realizacji i zaliczania praktyk dopuszczają możliwość zaliczania praktyk na podstawie działalności zawodowej prowadzonej przez studenta w trakcie trwania studiów po uprzedniej weryfikacji efektów uczenia się studenta przez Opiekuna Praktyk.

Uczelnia nie wprowadziła zmian w zasadach zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej, a zatem uchybienie pozostaje aktualne.

5. Prowadzona ewaluacja praktyk wymaga rozszerzenia o ocenę programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunów praktyk, w tym zakładowych.

Zdaniem Uczelni ocena programów praktyk przygotowywanych przez Opiekunów Praktyk dla poszczególnych specjalności jest prowadzona przez Prodziekana ds. Studenckich, pozytywna ocena programu jest warunkiem ich zatwierdzenia. Ocena Opiekunów Praktyk z ramienia Uczelni oraz Opiekunów Zakładowych jest prowadzona przez Prodziekana ds. studenckich, który zatwierdza zbiorcze sprawozdania z praktyk, sporządzane przez Opiekuna. Oceniając i zatwierdzając sprawozdania, Prodziekan ds. Studenckich weryfikuje jakość pracy Opiekunów Praktyk. Opiekunowie Praktyk zostają corocznie wskazani przez Kierowników Katedr i zatwierdzeni przez Dziekana i są to nauczyciele akademicy, których wiedza i doświadczenie są odpowiednie do wyznaczonej funkcji. Opiekunami Praktyk są osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne dla danej specjalności, a więc znający program studiów, siatki studiów oraz zakładane efekty uczenia się dla specjalności. Ponadto zazwyczaj są to osoby ściśle współpracujące z otoczeniem gospodarczym.

Uchybienie dotyczyło braku procedur w ramach ewaluacji praktyk dotyczących ich określonych aspektów. Uczelnia nie odnosi się do procedury ewaluacji praktyk zawodowych i wskazanych braków. Uchybienie pozostaje aktualne.

Biorąc powyższe pod uwagę uchybienia w ramach tego kryterium pozostają w mocy.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Brak w uregulowaniu dotyczącym zasad pisania prac dyplomowych doprecyzowanych wymogów dotyczących w szczególności prac inżynierskich, a poza tym - licencjackich i magisterskich.

Zdaniem Uczelni procedury związane z dyplomowaniem obowiązujące na WZNJ zawierają wszystkie etapy przygotowania studenta do egzaminu dyplomowego od wyboru seminarium po zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Wydział przygotował uregulowania dotyczące zasad przygotowywania prac dyplomowych. Wszystkie informacje są dostępne na stronie internetowej WZNJ w zakładce Dyplom. Zgodnie z zasadami, określonymi w procedurach wydziałowych: „(...) *praca dyplomowa (licencjacka, inżynierska, magisterska) jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego lub praktycznego, prezentującym wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem i poziomem studiów i profilem kształcenia. Praca jest realizowana pod opieką promotora (opiekuna naukowego), a jej temat i zakres powinny być zgodne z efektami uczenia się określonymi dla danego kierunku, profilu i poziomu kształcenia (...)*”. Być może w dotychczas obowiązujących procedurach oraz kartach poszczególnych seminariów to zróżnicowanie nie zostało dostatecznie uwzględnione, władze Wydziału deklarują więc, iż w najbliższym czasie podejmą działania mające na celu dostosowanie zasad i procedur dyplomowania do jednoznacznego zapewnienia potwierdzenia osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na koniec studiów w kontekście zróżnicowania wymagań dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. W tym celu zostaną uporządkowane i dostosowane karty programowe seminariów do wymogów charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 PRK.

Uczelnia nie usunęła uchybienia, nie zostały dotychczas opracowane i przedstawione wymogi dotyczące prac inżynierskich, licencjackich i magisterskich.

2. Zasady i procedury dyplomowania nie są trafne i specyficzne oraz nie zapewniają potwierdzenia osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na koniec studiów w kontekście zróżnicowania wymagań dla pierwszego i drugiego stopnia studiów. Sekwencja pracy studenta, przewidziana w kartach seminariów magisterskich jest identyczna jak sekwencja przygotowania pracy inżynierskiej. Analizując w obu przypadkach zapisy treści programowych należy zauważyć, że jest ona niespójna z zaplanowaną organizacją pracy studenta (warunkującą zaliczanie poszczególnych semestrów). Ponadto karty przedmiotu *seminarium dyplomowego* dla studiów pierwszego i drugiego stopnia zawierają błędy w określeniu efektów uczenia się.
3. Brak zróżnicowania wymogów prac dyplomowych, stawianych studentom na pierwszym i drugim stopniu studiów, co może powodować zawyżanie wymogów, stawianych pracom na niższym stopniu studiów, bądź zaniżanie wymogów na stopniu wyższym.
4. W kartach przedmiotu *seminarium dyplomowego* na pierwszym i drugim stopniu studiów wskazano na identyczny wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, co przy zaniżonych oczekiwaniach co do efektów uczenia się, zapisanych w kartach *seminarium dyplomowego* nie gwarantuje uzyskania właściwych (zgodnych z wymogami poziomu 7 PRK) efektów uczenia się.

Uczelnia w wysoce ograniczonym stopniu odniosła się do powyższych uchybień. Stwierdziła jedynie, iż w kartach zajęć *seminarium dyplomowe* dla studiów pierwszego i drugiego stopnia pewna część literatury powtarza się, ponieważ dotyczy ona pisania prac na obu stopniach.

Uczelnia nie odniosła się do stwierdzonych uchybień dotyczących sekwencji pracy studenta, treści programowych, błędów w zakresie określenia efektów uczenia się i innych wymienionych aspektów w ramach uchybień 3 i 4. Informacja, iż część literatury może się powielać nie wyczerpuje odpowiedzi na uchybienie 5, w którym wskazano na identyczność wykazu literatury i programu na seminariach dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Wszystkie powyższe uchybienia nie zostały wyeliminowane.

5. System weryfikacji oceniania efektów uczenia się nie uwzględnia specyfiki studentów z niepełnosprawnościami.

Uczelnia informuje, iż specyfika Uczelni powoduje, że studenci z niepełnosprawnością nie wymagają odmiennego systemu weryfikacji efektów uczenia się, niż pozostali studiujący. W sytuacji, gdy pojawi się ten problem, na Uczelni działa Pełnomocnik ds. niepełnosprawnych, którego zadaniem jest wspieranie zarówno studentów z niepełnosprawnością, jak i pomoc w realizacji procesu dydaktycznego. Stosowanie jest indywidualne podejście do studenta.

Nie dokonano zmian w systemie weryfikacji efektów uczenia się, uchybienie nie zostało wyeliminowane.

6. W pracach dyplomowych występuje słabo opracowana część teoretyczna, nieprawidłowo są formułowane cele, nierzetelnie są przeprowadzone badania (np. na niereprezentatywnych próbkach), nieaktualna jest literatura źródłowa, części badawcze niekiedy bazują wyłącznie na źródłach internetowych. Podejmowana tematyka, nie jest powiązana ściśle ze studiowaniem kierunkiem. Recenzje (szczególnie nowego typu) mają niski ładunek informacyjny – nie odnoszą się do konkretnych uchybień, braków, nie

oceniają doboru literatury, stosowanych metod, a wymagają jedynie oceny kryteriów w wymiarze liczbowym, żądając od oceniającego wyjaśnienia pisemnego jedynie w przypadku oceny niedostatecznej lub wniosku o wyróżnienie.

Uczelnia nie odniosła się do powyższego uchybienia.

Biorąc powyższe pod uwagę uchybienia w ramach tego kryterium pozostają w mocy.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Brak procedur oceny i doskonalenia jakości prac dyplomowych.

Uczelnia informuje, iż system doskonalenia jakości kształcenia na Uczelni jest scentralizowany. Obecny system nie przewiduje procedur oceny i doskonalenia prac dyplomowych, jednakże aktualnie działająca w nowej kadencji 2020/2024 Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia widzi ten problem i w ramach swoich prac przewiduje przygotowanie procedur. Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia na bieżąco monitorują wiele aspektów związanych z doskonaleniem programów studiów, do zdań ich należy m.in. analiza dostosowania przedmiotowych efektów uczenia się od efektów kierunkowych, analiza dostosowania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy, ocena infrastruktury dydaktycznej oraz naukowej, analiza wyników egzaminów oraz innych form sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów, analiza poziomu naukowego Wydziałów, itp. Wnioski z tej systematycznej oceny programu studiów wykorzystywane są doskonalenia programów studiów. W obszarze szerokiej aktywności Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia brakuje zadania, którego celem byłaby ocena *jakości prac dyplomowych i systemu recenzowania*. Uczelnia Komisja ds. Jakości Kształcenia pod kierownictwem Prorektora ds. kształcenia podjęła pracę nad przygotowaniem *Procedury oceny i doskonalenia jakości prac dyplomowych*. Celem tej procedury będzie podniesienie jakości prac dyplomowych oraz zwiększenie ich powiązania z kierunkowymi efektami uczenia się. Zgodnie z przyjętymi założeniami po zakończeniu cyklu dyplomowania ocenianych będzie 10% losowo wybranych prac dyplomowych realizowanych na każdym kierunku. Ponadto procedurze oceny obowiązkowo poddane zostaną prace, w których oceny wystawione przez Opiekuna i Recenzenta wyraźnie się różniły. Komisja oceniająca prace dyplomowe dla każdego kierunku będzie powoływana corocznie i oceniała szereg aspektów związanych z jakością prac dyplomowych.

Pozytywnie należy ocenić planowane działania w zakresie stworzenia systemu nadzoru nad jakością prac dyplomowych, jednak nie zostały one jeszcze wdrożone, a efekty podejmowanych działań będą mogły być zweryfikowane dopiero w przyszłości.

W związku z powyższym uchybienia w ramach tego kryterium pozostają w mocy.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. dla studiów pierwszego stopnia dostosowanie treści kierunkowych efektów do charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji,
2. dla studiów drugiego stopnia dostosowanie treści efektów kierunkowych do charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

3. wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. uaktualnienie w kartach przedmiotów rekomendowanej studentom literatury podstawowej i uzupełniającej,
2. wdrożenie skutecznych sposobów weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się uzyskiwanych na praktykach zawodowych tak, aby odnosiły się do specjalnościowych efektów uczenia się i miały charakter kompleksowy, który będzie stanowić konstruktywną informację zwrotną dla studentów, wyrażoną również w formie oceny,
3. określenie kryteriów, które muszą spełniać podmioty, w których studenci odbywają praktyki zawodowe,
4. usunięcie nieprawidłowości polegającej na braku odniesienia do założonych dla praktyk efektów uczenia się w sprawozdaniu i ocenie wystawianej przez koordynatora praktyk oraz dodanie dzienników praktyk do obowiązującej formy dokumentacji praktyk, w celu umożliwienia identyfikacji charakteru wykonywanych zadań oraz okresu ich wykonywania lub bardziej szczegółowe określenie wytycznych dotyczących zawartości sprawozdania z praktyk. Zaleca się wprowadzenie rozwiązań, które umożliwią studentom wykazanie się wiedzą oraz umiejętnościami analitycznymi wskazywanymi w efektach uczenia się,
5. dostosowanie zasad zaliczania praktyk do zapisów art. 71 ustawy,
6. rozszerzenie zakresu ewaluacji praktyk o ocenę programu praktyk, efektów uczenia się oraz uczelnianych i zakładowych opiekunów praktyk,
7. wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. doprecyzowanie wymogów odnośnie do prac inżynierskich, licencjackich i magisterskich w dokumencie wewnętrznym Uczelni,
2. dostosowanie zasad i procedur dyplomowania do jednoznacznego zapewnienia potwierdzenia osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na koniec studiów w kontekście zróżnicowania wymagań dla studiów pierwszego i drugiego stopnia poprzez uporządkowanie i dostosowanie kart programowych *seminarium dyplomowego* na studiach pierwszego i drugiego stopnia do wymogów charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 PRK.
3. zróżnicowanie wymogów, formułowanych studentom w ramach realizacji prac inżynierskich i magisterskich i dostosowanie ich do odpowiedniego poziomu studiów,
4. dostosowanie do poziomu oczekiwań oraz wymogów poziomu 6 i 7 PRK literatury podstawowej i uzupełniającej oraz oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w procesie nauczania do specyfiki *seminarium dyplomowego* na obu poziomach studiów, w ramach których cele oraz przypisane do nich efekty uczenia się są realizowane,
5. formalne dostosowanie systemu weryfikacji oceniania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami i wypracowanie w tym zakresie zasad umożliwiających studentom z niepełnosprawnościami pełne wykazanie stopnia realizacji efektów uczenia się w przypadkach, gdy ich charakter niepełnosprawności mógłby subiektywnie przyczynić się do niepełnej oceny w tym zakresie,

6. zwiększenie nadzoru nad pełnym procesem dyplomowania: przygotowania oraz oceny (recenzowanie i adekwatność oceny do zawartości merytorycznej) prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich), jak również egzaminu dyplomowego,
7. wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. wprowadzenie procedur oceny i doskonalenia jakości prac dyplomowych w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,
2. wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu PKA powtórne postępowanie oceniające kierunku towaroznawstwo na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2023/2024.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Minister Infrastruktury,
3. Rektor Uniwersytetu Morskiego w Gdyni

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek

